

OPIEKA PIELĘGNIARSKA W RADIOTERAPII NOWOTWORÓW U DOROSŁYCH

- program przeznaczony dla pielęgniarek i położnych

Według art. 73 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011 r. kurs dokształcający ma na celu pogłębienie i aktualizację wiedzy i umiejętności zawodowych pielęgniarki lub położnej.

Do kursu może przystąpić pielęgniarka/położna, która: złożyła Formularz zgłoszeniowy w SMK, posiada prawo wykonywania zawodu i została zakwalifikowana do odbycia kursu dokształcającego przez organizatora kształcenia.

Program kursu dokształcającego został opracowany przez mgr piel. Alicję Włoch. Wykładowcami będą lekarze i pielęgniarki zatrudnieni w WNZ UJ CM oraz lekarze, pielęgniarki pracujący w Szpitalu Uniwersyteckim oraz Narodowym Instytucie Onkologii – Oddział w Krakowie.

Cel uczenia

Pielęgniarka/położna zapewni profesjonalną opiekę nad pacjentem z chorobą nowotworową leczonym w oddziale radioterapii

Efekty uczenia

Dyplom uzyskania ukończenia kursu „**OPIEKA PIELĘGNIARSKA W RADIOTERAPII NOWOTWORÓW U DOROSŁYCH**” otrzymuje pielęgniarka, położna która: opanuje bieżące treści teoretyczne oraz zaliczy staż 2-godzinny w oddziale radioterapii. W trakcie zajęć zastosuje na skórę pacjenta objętą odczynem popromiennym odpowiedni preparat w zależności od stopnia odczynu popromiennego.

Łączna liczba godzin przeznaczonych na realizację programu kształcenia kursu dokształcającego „**OPIEKA PIELĘGNIARSKA W RADIOTERAPII NOWOTWORÓW U DOROSŁYCH**”. wynosi 7 godzin dydaktycznych, w tym:

- zajęcia teoretyczne - wykłady – 5 godzin
- zajęcia praktyczne – ćwiczenia w oddziale – 2 godziny

Zajęcia trwają 2 dni (wykłady w piątki po godzinie 15:00 w sali konferencyjnej oraz zajęcia praktyczne w oddziale od poniedziałku do piątku od 10:00 do 12:00, w grupach 5-7-osobowych wg. szczegółowego harmonogramu). Uczestnicy otrzymują materiały dydaktyczne, a po zaliczeniu części teoretycznej i praktycznej – Zaświadczenie o ukończeniu kursu dokształcającego: „**OPIEKA PIELĘGNIARSKA W RADIOTERAPII NOWOTWORÓW U DOROSŁYCH**”

Termin rozpoczęcia kursu: w każdym czasie w zależności od napływu 21 zgłoszeń

Opłata za kurs: 300 zł. Można ubiegać się o refundację z MOiPiP

Program kursu doszkalcącego

OPIEKA PIELEGNIARSKA W RADIOTERAPII NOWOTWORÓW U DOROSŁYCH dla pielęgniarek i położnych

1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO - PROGRAMOWE

Rodzaj kształcenia:

Kurs doszkalcący to rodzaj kształcenia, który zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. z 2016 r., poz.1250.) ma na celu pogłębienie i aktualizację wiedzy i umiejętności zawodowych pielęgniarki lub położnej.

Cel kształcenia:

Celem kształcenia jest aktualizacja, pogłębienie wiedzy i nabycie umiejętności w sprawowaniu profesjonalnej opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową w trakcie leczenia radioterapią.

Czas trwania kształcenia:

Łączna liczba godzin przeznaczonych na realizację programu kształcenia kursu doszkalcącego „OPIEKA PIELEGNIARSKA W RADIOTERAPII NOWOTWORÓW U DOROSŁYCH” wynosi 7 godzin dydaktycznych, w tym:

- zajęcia teoretyczne - 5 godzin
- zajęcia praktyczne – 2 godziny

Sposób organizacji:

Za przebieg i organizację kursu doszkalcącego odpowiedzialny jest organizator kształcenia.

Organizator kształcenia zapewnia, że:

- ✓ powoła kierownika kursu doszkalcącego, którego kwalifikacje są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych;
- ✓ powoła kadre dydaktyczną do realizacji zajęć teoretycznych i praktycznych o kwalifikacjach zgodnych z wymogami;
- ✓ posiada bazę dydaktyczną do realizacji zajęć teoretycznych i stażowych dostosowaną do liczby uczestników kształcenia i zapewniającą realizację programu szkolenia praktycznego, w tym przewidzianych w programie świadczeń zdrowotnych;
- ✓ zapewni środki dydaktyczne, o których mowa w programie;
- ✓ dokona wyboru placówek stażowych zgodnych z planem nauczania;
- ✓ przeprowadzi postępowanie kwalifikacyjne;
- ✓ posiada opracowany regulamin organizacyjny dla przedmiotowego kursu;
- ✓ posiada wewnętrzny system monitorowania jakości kształcenia.

Sposób sprawdzania efektów nauczania:

W czasie trwania kursu przewiduje się ocenianie końcowe: zaliczenie świadczeń zdrowotnych określonych w programie zajęć praktycznych.

Ogólne efekty kształcenia/uczenia

Zaświadczenie o ukończeniu kursu dokształcającego otrzymuje pielęgniarka/położna, która:

w zakresie wiedzy posiada:

1. wiedzę o rodzajach stosowanej radioterapii (teleradioterapii, brachyterapii, protonoterapii), która jest niezbędna do udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki nad pacjentem chorym na nowotwór w trakcie leczenia;
2. wiedzę o roli poszczególnych członków zespołu terapeutycznego w procesie przygotowania do leczenia oraz po jego zakończeniu.

w zakresie umiejętności potrafi:

3. świadczyć samodzielnie opiekę nad chorym na nowotwór leczonym różnymi rodzajami radioterapii;
4. nauczyć chorego postępowania w zakresie samoopieki, samoobserwacji, samopielęgnacji; korzystać z aktualnej wiedzy w zakresie pielęgniarstwa onkologicznego dla zapewnienia wysokiego poziomu opieki.

w zakresie kompetencji społecznych:

5. szanuje godność i autonomię pacjenta bez względu na jego wiek, płeć, niepełnosprawność, orientację seksualną oraz pochodzenie narodowe i etniczne.

PLAN/PROGRAM NAUCZANIA

l.p.	Nazwa wykładu	Liczba godzin teorii	Miejsce realizacji stażu
1	Podstawy radioterapii nowotworów złośliwych u dorosłych	2	Oddział Radioterapii 2 godziny
2	Specyfika radioterapii protonowej	1	
3	Opieka pielęgniarska nad pacjentem leczonym radioterapią	1	
4	Rola zespołu interdyscyplinarnego w przygotowaniu do leczenia oraz w trakcie radioterapii	1	

Treści kształcenia dla kursu

OPIEKA PIELĘGNIARSKA W RADIOTERAPII NOWOTWORÓW U DOROSŁYCH

Cel kształcenia/uczenia: Przygotowanie pielęgniarki do realizowania świadczeń w zakresie radioterapii u dorosłych

Szczegółowe efekty kształcenia/uczenia dla kursu: W wyniku kształcenia uczestnik kursu:

W zakresie wiedzy:

- W01. przedstawia różne techniki radioterapii;
- W02. omawia techniki napromieniania: teleradioterapię, brachyterapię;
- W03. scharakteryzuje technikę leczenia protonami;
- W04. wymienia nowotwory, w których zalecana jest protonoterapia;
- W05. przedstawia różnice i zalety poszczególnych technik napromieniania;
- W06. omawia objawy ogólne spowodowane leczeniem promieniami jonizującymi;
- W07. scharakteryzuje wczesne i późne odczyny popromienne ze strony skóry;
- W08. omawia zasady przygotowania pacjenta do teleradioterapii, brachyterapii, protonoterapii;
- W09. przedstawia wskazówki dotyczące postępowania w trakcie leczenia w zależności od napromienianego obszaru;
- W10. wymienia zasady przygotowania pacjenta do samoobserwacji i samopielęgnacji.
- W11. omawia zasady profilaktyki i pielęgnacji wczesnych skórnych odczynów popromiennych w poszczególnych stopniach;
- W12. przedstawia najczęściej występujące problemy zdrowotne u pacjentów leczonych promieniami jonizującymi;
- W13. omawia zalecenia dla pacjenta w zakresie doboru diety;
- W14. przedstawia zasady postępowania z pacjentem i jego rodziną po zakończonym leczeniu promieniami jonizującymi;
- W15. omawia zakres współpracy z innymi członkami zespołu terapeutycznego.

W zakresie umiejętności potrafi:

- U01. przygotować pacjenta do teleradioterapii; brachyterapii, protonoterapii;
- U02. rozpoznać uboczne objawy ogólne leczenia promieniami jonizującymi;
- U03. rozróżnić odczyny popromienne i zmiany skórne;
- U04. ocenić stopień wczesnego skórny odczynu popromiennego;
- U05. prowadzić profilaktykę wczesnych skórnych odczynów popromiennych;
- U06. pielęgnować wg najnowszej wiedzy odczyny popromienne ze strony skóry;
- U07. rozpoznać i rozwiązać problemy zdrowotne u pacjentów leczonych promieniami jonizującymi;
- U08. minimalizować dolegliwości związane z radioterapią, brachyterapią, protonoterapią;
- U09. zapobiegać skutkom ubocznym leczenia promieniami jonizującymi;
- U10. przygotować pacjenta do samoobserwacji i samopielęgnacji;
- U11. współpracować z pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego.

W zakresie kompetencji społecznych:

- K01. aktualizuje wiedzę z zakresu stosowanych technik w radioterapii;
- K02. stale doskonali umiejętności w zakresie pielęgnacji wczesnego skórny odczynu popromiennego;
- K03. edukuje pacjenta na temat objawów ubocznych leczenia promieniami jonizującymi;
- K04. przygotowuje pacjenta do samopielęgnacji;
- K05. przejawia empatię w relacji z pacjentem;
- K06. komunikuje się z zespołem interdyscyplinarnym dla zapewnienia wysokiej jakości opieki.

Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie:

Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniające co najmniej jeden z warunków:

1. Pielęgniarka:

- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa;
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego;

2. Wykładowca, który posiada ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne merytoryczne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. psycholog, osoba duchowna.

3. Lekarz:

- posiada specjalizację lekarską w dziedzinie radioterapii,
- posiada ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne merytoryczne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień,

Stosowane metody dydaktyczne:

Wykład, dyskusja dydaktyczna, studium przypadku, prezentacja multimedialna

Stosowane środki dydaktyczne:

Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, materiały opracowane przez wykładowcę.

Treści nauczania:

I. Podstawy radioterapii nowotworów złośliwych u dorosłych (wykład 2 godziny)

1. Techniki radioterapii

A. Teleradioterapia

- a. definicja, opis metody, wyjaśnienie podstawowych pojęć w radioterapii,
- b. stosowane źródła promieniotwórcze,
- c. wskazania do napromieniania radykalnego,
- d. przygotowanie chorego do leczenia,
- e. objawy uboczne leczenia promieniami jonizującymi ze strony jamy ustnej, krtani, nosogardła,
- f. objawy uboczne leczenia promieniami jonizującymi ze strony ośrodkowego układu nerwowego,
- g. objawy uboczne leczenia promieniami jonizującymi ze strony klatki piersiowej,
- h. objawy uboczne leczenia promieniami jonizującymi ze strony jamy brzusznej,
- i. wskazania do radioterapii paliatywnej,
- j. główne cele napromieniania paliatywnego.

B. Brachyterapia

- a. wyjaśnienie metod stosowanego leczenia,
- b. przygotowanie pola do napromieniania,
- c. techniki brachyterapii (brachyterapia HDR, LDR, PDR),
- d. nowotwory, w których są wskazania do napromieniania technikami brachyterapii,

- e. zalety leczenia brachyterapii.

II. Specyfika radioterapii protonowej (wykład 1 godzina)

- a. omówienie metody,
- b. planowanie protonoterapii i plan naświetlań,
- c. nowotwory, w których ma zastosowanie protonoterapia,
- d. refundowane wskazania do radioterapii protonowej na podstawie Rozporządzeń Ministra Zdrowia w Polsce,
- e. różnice między teleradioterapią a protonoterapią,
- f. objawy uboczne występujące w trakcie leczenia.

III. Pielęgnacja pacjenta leczonego promieniami jonizującymi (wykład 1 godzina)

- a. edukowanie pacjenta tuż przed leczeniem oraz w trakcie terapii z zakresu: higieny ciała, pielęgnacji błony śluzowej jamy ustnej, doboru diety,
- b. wczesne i późne odczyny popromienne po radioterapii ze strony skóry,
- c. skala do oceny stopnia odczynu popromiennego skóry,
- d. leczenie i pielęgnacja wczesnych odczynów popromiennych skóry,
- e. wskazówki dotyczące postępowania w trakcie i po zakończeniu leczenia w zależności od napromienianego obszaru,
- f. przygotowanie pacjenta do wypisu ze szpitala, edukacja rodziny.

IV. Rola zespołu interdyscyplinarnego w przygotowaniu do leczenia oraz w trakcie terapii radioterapią (wykład 1 godzina)

- a. znaczenie dobrej komunikacji lekarza z pacjentem i zespołem opiekującym się,
- b. zadania pielęgniarki w procesie zapewnienia wysokiej jakości opieki, współpraca z pozostałymi członkami zespołu,
- c. rola i zadania fizyka w przygotowaniu do terapii i podczas leczenia,
- d. rodzaje i znaczenie wsparcia udzielanego przez psychologa w procesie długotrwałego leczenia,
- e. współpraca rehabilitanta z zespołem.

Literatura:

1. Koper A. (red.): *Pielęgniarstwo onkologiczne*. PZWL, Warszawa 2011.
2. Koper A., Wrońska I. (red.): *Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową*. Wyd. Czelej, Lublin 2003.
3. Kordek R. (red.): *Onkologia*. Wyd. Via Medica, Gdańsk 2007.
4. Jeziorski A.: *Onkologia. Podręcznik dla pielęgniarek*. PZWL, Warszawa 2005.
5. Pasek M., Dębska G. (red.): *Interdyscyplinarna opieka nad pacjentem z chorobą nowotworową*. Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne, Kraków 2011.
6. de Walden-Gałuszko K.: *Psychoonkologia w praktyce klinicznej*. PZWL, Warszawa 2011.
7. Jassem J., Krzakowski M.: *Leczenie wspomagające. Praktyczny przewodnik dla lekarzy*. VM Media Sp z o.o. VM Group sp. k., Gdańsk 2014.

PROGRAM KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO

Zajęcia praktyczne – 2 godziny

Nazwa placówki: Oddział Radioterapii

Czas stażu: 2 godziny

Cel zajęć praktycznych:

Przygotowanie pielęgniarek do sprawowania opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową w trakcie leczenia napromienianiem.

Treści nauczania:

Instruktaż wstępny:

1 Zapoznanie z celem szkolenia praktycznego w Klinice Radioterapii

1 Zapoznanie z organizacją pracy, wyposażeniem i personelem oraz standardami opieki pielęgniarskiej w oddziale.

Instruktaż bieżący

1. Organizacja i prowadzeniu zajęć,
2. Bieżący nadzór i kontrola nad ich prawidłowym przebiegiem oraz nabywaniem przez uczestników szkolenia umiejętności,

W trakcie stażu w oddziale pielęgniarka:

- przeprowadzi wywiad z pacjentem,
- oceni stopień odczynu popromiennego i zastosuje odpowiedni preparat w zależności od stopnia i obszaru napromienianej okolicy,
- zmotywuje i zaktywuje chorego do samoobsługi

Grupy 5-7 – osobowe

Kwalifikacje opiekuna stażowego:

- Mgr pielęgniarstwa z ponad 5 – letnim stażem pracy w placówce o profilu onkologicznym
- Pielęgniarka licencjonowana ze specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego
- Mgr pielęgniarstwa z ponad 5 – letnim stażem pracy w placówce onkologicznej z ukończonym kursem kwalifikacyjnym z pielęgniarstwa onkologicznego

Warunki zaliczenia zajęć: 100% obecności oraz wykonanie świadczeń zdrowotnych przewidzianych w procesie kształcenia

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia:

- pielęgnacja wczesnego skórniego odczynu popromiennego u chorego będącego w trakcie leczenia teleradioterapii i protonoterapii